

Miljøaspekter og hensyn til kulturminne ved bygging av skogsbilvei Hartveit – Hovden.

Det dreier seg om anlegg av ca. 2,25 kilometer skogsbilvei i veiklasse 3. Den skal gå fra eksisterende avkjørsel fra Gjerstadvegen, og følge eksisterende traktorvei over innmarksbeiter på gnr. 34/5, og krysser inn over skog på gnr. 29/6, og videre inn på gnr. 29/1 og 29/2, før den kobles inn på eksisterende skogsbilvei på gnr. 29/7.

Samlet er landbruksnyttien 100 %.

Miljøhensyn og naturfare

Veitraseen ligger i sin helhet utenfor aktsomhetsområde for ras og skred, og hele dekningsområdet ligger over marin grense.

Norges Geologiske Undersøkelser (NGU) karakteriserer løsmassene enten som *Morenemateriale, usammenhengende eller tynt dekke over berggrunnen* eller som *Bart fjell*. Med unntak av fyllingen over bekk ved ca. P 1840, er der nok løsmasser til å bygge veien med bruk av stedeagne masser.

Veitraseen berører ikke registrerte naturtyper, og heller ikke myr. Det er ikke kartlagte friluftsområder eller tur- og friluftsruter i nærheten av veien.

Der er ikke registrert verken rødlistearter eller arter av nasjonal forvaltningsinteresse i nærheten av planlagt veitrase.

Det er flere bekker i området, men veien er lagt slik at en reduserer antall bekkekryssinger til et minimum. Det er kun den øverste bekkekryssinga, ved ca. P 1570, som kommer innenfor aktsomhetssone flom. Kryssingen skjer helt i begynnelsen av aktsomhetssona, og risikoen for at bru/kulvert over veien fører til noen vesentlig heving av vannstand oppstrøms blir da liten. Terrenget stiger også bratt oppstrøms, og området består utelukkende av skog og utmark uten bygg eller anlegg av noe slag.

(Kilder: NIBIO Gårdskart og Miljødirektoratet Naturbasekart)

Hensyn til kulturminner

Utmarka på Hartveit er full av kulturminner, og det ble tidlig klart at den planlagte veien kom i konflikt med flere av disse. Kulturminna er av forskjellig art, alt fra gamle ferdselsårer, via mange trekullgroper til to gamle gravhauger.

Veien er forsøkt lagt om flere ganger, og det siste alternativet er det vi vurderer til å være minst skadelig for kulturminna. Kullgropene blir nå ikke berørt i det hele tatt, og avstanden til den best bevarte gravhaugen er 40 meter.

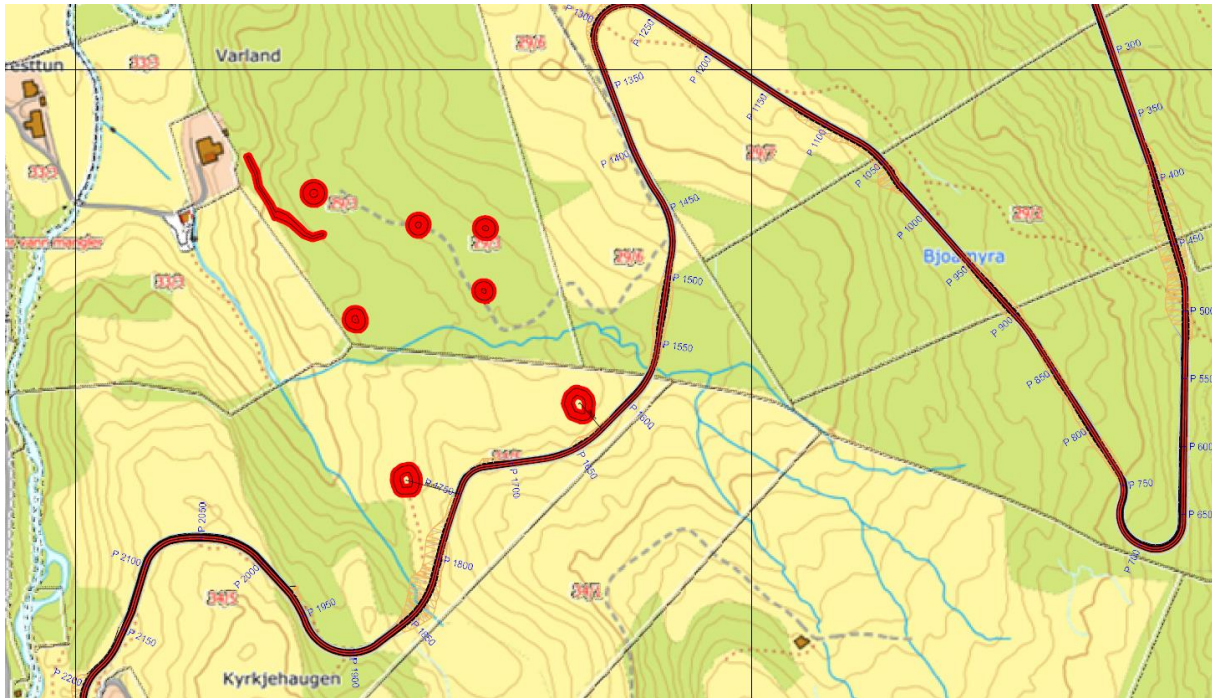

Fig 1. Planlagt veitrase forbi kulturminne.

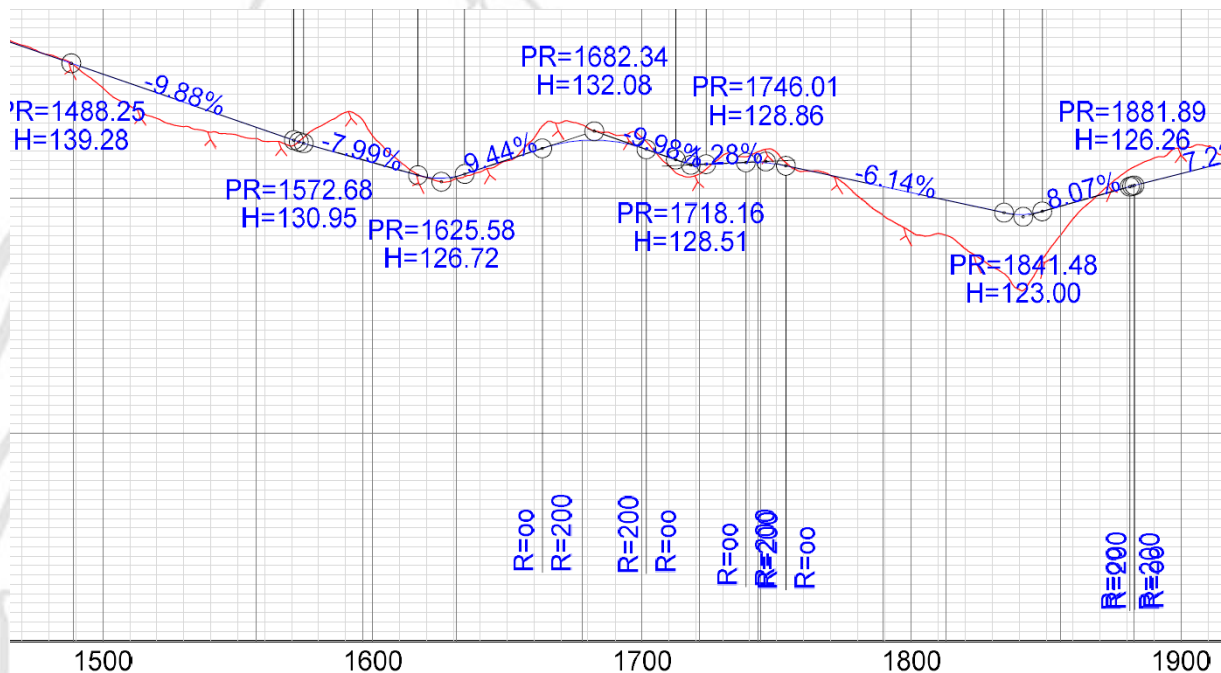
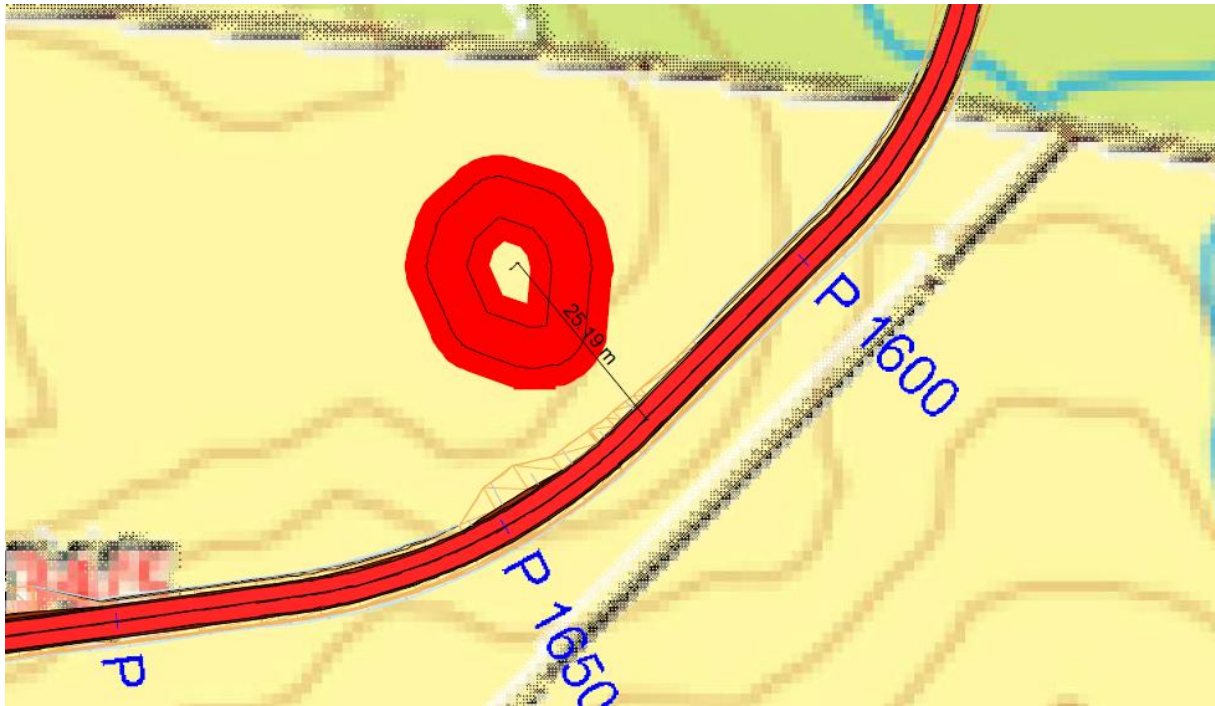

Fig 2 Gravhaug 66441-1 kommer nærmest planlagt vei ved P 1750, og Gravrøys 276483-0 ved P 1630

Rett sør for Gravhaug 66441-1 vil det bli anlagt en relativt høy fylling der veien krysser bekk, men her er avstanden ca. 80 meter til den høyeste delen. Der veien kommer nærmest gravhaugen, vil den bli liggende godt ned i terrenget med minimale inngrep.

Gravrøys 276483-0 er det kulturminnet som blir mest berørt. Gravhaugen er i relativ dårlig forfatning, og det meste av steinene som en gang var plassert der befinner seg nå i steingarden ved siden av.

Avstanden fra senter av kulturminnet og til senter vei er 25 meter på det minste, men her er veien lagt slik at det blir minimale terrenginngrep. Det vil ikke bli skjæringer på oppsiden, og veiskråningen på nedsiden mot kulturminnet blir svært smal.

I tillegg anlegges veiskråningen med tilsvarende helning som tilliggende terreng, og revegeteres med samme type vegetasjon (eg. beitegras). Da vil vei og veiskråninger knapt bli synlige nedenfra. Dersom det er ønskelig av hensyn til kulturminnet, er det dessuten mulig å snevre inn bredden til 3 meter over en strekning på 60 – 70 meter, fra ca. P 1660 til ca. P 1590 og på den måten redusere påvirkningen ytterligere.

Der gamle ferdselsveier krysser planlagt skogsvei, vil disse bli ivaretatt ved at de kobles på ny skogsvei på en måte som gjør det lett å ferdes til fots for både folk og dyr. Det kan også settes opp skilt som informerer publikum om disse.

Byggebeskrivelse

Byggingen av skogsbilveien skal følge normalen *Tekniske og geometriske krav for Veiklasse 3 – Landbruksbilvei*, slik den er angitt *Normaler for landbruksveier – med byggebeskrivelse* fra Landbruksdirektoratet.

<https://skogkurs.no/artikkel/normaler-for-landbruksveier-med-byggebeskrivelse/>

I bratt terreng er det viktig å være oppmerksom på faren for erosjon med påfølgende flom- og skredfare. I arbeidet skal det tas hensyn til *faren for løsmasseskred ved bygging og drift av skogs-veger i bratt terreng, og hvordan slike skred kan forebygges ved riktig oppbygging av vegkropp og riktig utforming og dimensjonering av grøfter, kulverter og stikkrenner.*

Veilederen *Skogsveger og skredfare*, fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Norges Geotekniske Institutt (NGI) og Skogbrukets Kursinstitutt (SKI) skal legges til grunn ved arbeidet.

Norsk Landbruksrådgiving Vest SA

Trygve Torsteinsen
Rådgiver jordbruk
+4798245845